

# CO<sub>2</sub>-Managementplan

*Opdrachtgever:* Rouwmaat Groep  
Dhr. C. (Collin) Tanner

*Auteur:* Mevr. E. (Eveline) Prop  
Senior Adviseur



*Versie:* 30-1-2018

# Inhoud

Inhoud .....	2
1 Inleiding en verantwoording .....	3
1.1 LEESWIJZER .....	4
2 Beschrijving van de Organisatie.....	5
2.1 BELEIDSVERKLARING .....	6
2.2 STATEMENT BEDRIJFSGROOTTE.....	6
3 Emissie-inventaris rapport.....	7
3.1 VERANTWOORDELIJKE.....	7
3.2 BASISJAAR EN RAPPORTAGE.....	7
3.3 AFBAKENING.....	7
3.4 DIRECTE EN INDIRECTE GHG-EMISSIONS .....	7
3.4.1 Berekende GHG-emissies.....	7
3.4.2 Verbranding biomassa.....	8
3.4.3 GHG-verwijderingen.....	8
3.4.4 Uitzonderingen.....	8
3.4.5 Belangrijkste beïnvloeders .....	8
3.4.6 Toekomst.....	8
3.4.7 Significante veranderingen .....	8
3.5 KWANTIFICERINGSMETHODEN.....	8
3.6 EMISSIEFACTOREN.....	8
3.7 ONZEKERHEDEN .....	9
3.8 UITSLUITINGEN .....	9
3.9 VERIFICATIE.....	9
3.10 RAPPORTAGE VOLGENS ISO 14064-1 .....	10
4 Energie meetplan .....	11
4.1 PLANNING MEETMOMENTEN.....	11
4.2 VESTIGINGEN.....	11
5 Stuurcyclus.....	13
6 TVB Matrix .....	14
7 Energiemanagement actieplan .....	15
8 Communicatieplan .....	17
8.1   EXTERNE BELANGHEBBENDEN .....	17
8.2   INTERNE BELANGHEBBENDEN .....	17
8.3   PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL.....	18
8.3.1 Communicatie projecten met gunningvoordeel.....	18
8.4 COMMUNICATIEPLAN .....	19
8.5 WEBSITE .....	21
8.5.1 Tekstuele informatie .....	21
8.5.2 Gedeelde documenten .....	21
8.5.3 Website SKAO.....	21

# 1 Inleiding en verantwoording

Rouwmaat Groep levert (direct en indirect) producten en diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gunningvoordeel hanteren aan de hand van de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder. Voor Rouwmaat Groep zijn deze opdrachtgevers voornamelijk gemeenten en grote aannemers. Met deze CO<sub>2</sub>-Prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO<sub>2</sub>-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO<sub>2</sub> te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO<sub>2</sub>-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

## 1. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO<sub>2</sub> footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO<sub>2</sub>-uitstoot van het bedrijf.

## 2. CO<sub>2</sub>-reductie

De ambitie van het bedrijf om de CO<sub>2</sub>-uitstoot te verminderen.

## 3. Transparantie

De wijze waarop een bedrijf in- en extern communiceert over haar CO<sub>2</sub> footprint en reductiedoelstellingen.

## 4. Deelname aan initiatieven (in sector of keten) om CO<sub>2</sub> te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Hoe hoger het niveau per invalshoek, hoe meer punten het bedrijf vergaart en uiteindelijk des te meer gunningvoordeel het bedrijf ontvangt. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt de emissie-inventaris van Rouwmaat Groep besproken. Dit rapport richt zich op invalshoek A (inzicht) en invalshoek B (CO<sub>2</sub>-reductie) van de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder. De CO<sub>2</sub> footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG emissies. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies met een verdeling naar directe en indirecte GHG emissies (respectievelijk scope 1 en scope 2).

De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de ISO 14064-1: 2006 (E) "quantification and reporting of green house gas emissions and removals". In dit rapport wordt de CO<sub>2</sub> footprint gerapporteerd volgens § 7.3.1 van deze norm. In het laatste hoofdstuk is hiertoe een kruistabel opgenomen.

In de rapportage voor de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder wordt er onderscheid gemaakt tussen de scope 1, 2 en 3. Deze indeling is oorspronkelijk afkomstig uit het GHG-protocol. De SKAO plaatst business travel en personal cars for business travel in scope 2 in plaats van de scope 3. Omdat deze rapportage voor de CO<sub>2</sub> prestatieladder van de SKAO is, worden de scope 1 en scope 2 categorieën van de SKAO aangehouden.

## 1.1 Leeswijzer

Dit document is ter bewijsvoering van de eisen van de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

<b>Hoofdstuk in dit document</b>	<b>Eis in de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder</b>
<b>Hoofdstuk 2: Beschrijving van de organisatie</b>	3.A.1
<b>Hoofdstuk 3: Emissie-inventaris rapport</b>	3.A.1
<b>Hoofdstuk 4: Energie meetplan</b>	2.C.2
<b>Hoofdstuk 5: Stuurcyclus</b>	2.C.2
<b>Hoofdstuk 6: TVB-Matrix</b>	2.C.2
<b>Hoofdstuk 7: Energiemanagement actieplan</b>	3.B.2
<b>Hoofdstuk 8: Communicatieplan</b>	2.C.3

## 2 Beschrijving van de Organisatie

Hieronder volgt een korte beschrijving van de organisatie. Verdere informatie is te vinden op de website: [www.rouwmaat.nl](http://www.rouwmaat.nl).

### Historie

In 1948 legde Herman Rouwmaat de stevige basis voor Rouwmaat Groep. Zijn handel in zand en grind ontwikkelde zich tot een bedrijf dat specialist is in de producten van beton, mortels en vloerspecies, de realisatie van infra-projecten, recycling en milieutechniek en transport.

### Activiteiten

De Rouwmaat Groep een breed georiënteerd bedrijf dat een reeks activiteiten uitvoert op het terrein van bodem- en milieuonderzoeken, infraprojecten, sloopwerken, de productie van beton en mortels, de verhuur van afvalcontainers, recycling en de transport van allerlei grondstoffen, half- en eindfabricaten. Onze



werkzaamheden worden uitgevoerd binnen vier bedrijven, die allen marktgericht en flexibel zijn: Rouwmaat Grond, Weg- & Waterbouw, Rouwmaat Beton, Mortels & Vloerspecies, Rouwmaat Recycling & Milieutechniek en Rouwmaat Transport.

### Duurzaamheid

Rouwmaat is voorloper op het gebied van duurzaamheid. Zo produceren we onder KOMO-keur granulaatbeton. Afval dat we inzamelen wordt gesorteerd en hergebruikt. Van hout wordt spaanplaat gemaakt, hoogcalorisch afval wordt verwerkt tot brandstofkorrels, puin wordt ingezet als fundatie voor wegen en als grondstof voor beton.

### Vestigingen

De Rouwmaat Groep werkt voor bedrijven, instellingen en overheden in Oost-Nederland en het Duitse grensgebied. Het hoofdkantoor staat in Groenlo. Daarnaast zijn er vestigingen in Hengelo (Ov.), Losser, Albergen, Enschede, Rijssen, Dinxperlo, Zutphen, Uft en Bocholt (Dld.).

### Certificeringen

Omdat kwaliteit en veiligheid hoge prioriteit hebben binnen de Rouwmaat Groep, zijn er binnen de Groep, naast een ISO systeem, verschillende proces- en kwaliteitscertificaten aanwezig. Zo worden werkzaamheden binnen de Rouwmaat Groep, voor zover van toepassing, conform de onderstaande normen en certificaten uitgevoerd.

- ISO9001                      Kwaliteit
- ISO14001                    Milieu

- VCA\*\* Veiligheid
- SIKB BRL 2000 Bodemonderzoek
- SIKB BRL 7000 Bodemsanering
- SVMS-007 Slopen
- SC-540 Asbestinventariseren
- BRL9335 Opbulken en inzamelen van grond
- BRL2506 Menggranulaten
- BRL1801 Betonmortel
- BRL1904 Cement gebonden mortels
- VIHB erkenning Vervoeren, inzamelen, handelen en/of bemiddelen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen
- Erkend leerbedrijf Bieden van stageplaatsen

## 2.1 Beleidsverklaring

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO<sub>2</sub>-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren.

## 2.2 Statement bedrijfsgrootte

De totale CO<sub>2</sub>-uitstoot van Rouwmaat Groep bedraagt in 2016 7479,4 ton CO<sub>2</sub>. Hiervan komt 6248,8 ton voor rekening van projecten en 1230,6 ton door gebruik van kantoren en bedrijfsruimten. Rouwmaat Groep valt daarmee qua CO<sub>2</sub>-uitstoot in de categorie middelgroot bedrijf.

	<b>Diensten</b>	<b>Werken / leveringen</b>
<b>Klein bedrijf</b>	<i>Totale CO<sub>2</sub>-uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.</i>	<i>Totale CO<sub>2</sub>-uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, en de totale CO<sub>2</sub>-uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.</i>
<b>Middelgroot bedrijf</b>	<i>Totale CO<sub>2</sub>-uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.</i>	<i>Totale CO<sub>2</sub>-uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, en de totale CO<sub>2</sub>-uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.</i>
<b>Groot bedrijf</b>	<i>Totale CO<sub>2</sub>-uitstoot bedraagt meer dan (&gt;) 2.500 ton per jaar.</i>	<i>Totale CO<sub>2</sub>-uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan (&gt;) 2.500 ton per jaar, en de totale CO<sub>2</sub>-uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan (&gt;) 10.000 ton per jaar.</i>

Tabel 1 | Indeling in klein, middelgroot of groot bedrijf volgens Handboek CO<sub>2</sub>-Prestatieladder 3.0.

## 3 Emissie-inventaris rapport

### 3.1 Verantwoordelijke

De verantwoordelijke voor de stuurcyclus CO<sub>2</sub>-reductie alsmede alle activiteiten die hieraan gekoppeld zijn, zoals het behalen van de doelstellingen, is Collin Tanner. Hij rapporteert rechtstreeks aan de directie.

### 3.2 Basisjaar en rapportage

Dit rapport betreft het jaar 2016 en dient daarbij tevens als referentiejaar voor de CO<sub>2</sub>-reductiedoelstellingen.

### 3.3 Afbakening

Zie voor de bepaling van de organizational boundary het document 'Bepaling Organizational Boundary Rouwmaat'.

### 3.4 Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG-emissies toegelicht.

#### 3.4.1 Berekende GHG-emissies

De directe en indirecte GHG-emissies van Rouwmaat Groep bedroeg in 2016 7479,4 ton CO<sub>2</sub>. Hiervan werd 6358,3 ton CO<sub>2</sub> veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 1121,1 ton CO<sub>2</sub> door indirecte GHG-emissies (scope 2).

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO <sub>2</sub>
Gasverbruik	57.955,00	m <sup>3</sup>	1890	109,5
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	1.598.818,53	liters	3230	5.164,2
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (rode diesel)	303.618,00	liters	3230	980,7
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)	-	liters	2740	-
AdBlue	15.103,00	liters	2740	41,4
Propan	2.062,24	liters	1725	3,6
Smeermiddelen	19.410,50	liters	3035	58,9
<b>Totaal scope 1</b>				<b>6.358,3</b>

Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO <sub>2</sub>
Elektraverbruik (grijs)	1.727.467,00	kWh	649	1.121,1
<b>Totaal scope 2</b>				<b>1.121,1</b>

<b>Totaal scope 1 en 2</b>	<b>7.479,4</b>
----------------------------	----------------

Tabel 2 | CO<sub>2</sub>-uitstoot 2016 (in tonnen CO<sub>2</sub>)

### 3.4.2 *Verbranding biomassa*

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Rouwmaat Groep in 2016.

### 3.4.3 *GHG-verwijderingen*

Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij Rouwmaat Groep in 2016.

### 3.4.4 *Uitzonderingen*

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG Protocol.

### 3.4.5 *Belangrijkste beïnvloeders*

Binnen Rouwmaat Groep zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO<sub>2</sub> footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO<sub>2</sub> footprint.

### 3.4.6 *Toekomst*

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor het jaar 2016. De verwachting is dat deze emissies in het komende jaar niet aan grote verandering onderhevig zullen zijn. Wel zal, gezien de doelstellingen van Rouwmaat Groep, de CO<sub>2</sub>-uitstoot de komende jaren dalen.

### 3.4.7 *Significante veranderingen*

Zoals in hoofdstuk 3 beschreven geldt 2016 als basisjaar. De voortgang van de reductie in CO<sub>2</sub>-uitstoot zal beschreven worden in het document CO<sub>2</sub> reductieplan.

## 3.5 *Kwantificeringsmethoden*

Voor het kwantificeren van de CO<sub>2</sub>-uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Rouwmaat Groep op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO<sub>2</sub>-uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. Hierbij zijn de emissiefactoren van de website [www.co2emissiefactoren.nl](http://www.co2emissiefactoren.nl) gehanteerd. Deze worden halfjaarlijks bijgewerkt met eventuele wijzigingen. In hoofdstuk 2 van het CO<sub>2</sub> management plan van Rouwmaat Groep wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

## 3.6 *Emissiefactoren*

Voor de inventarisatie van de CO<sub>2</sub>-uitstoot van Rouwmaat Groep over het jaar 2016 zijn de emissiefactoren uit de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder 3.0 gehanteerd. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO<sub>2</sub>-emissies.



De emissiefactoren van Rouwmaat Groep zullen te allen tijde meegaan met wijzigingen in de emissiefactoren van de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder 3.0. Voor de berekening van de CO<sub>2</sub> footprint van 2016 zijn emissiefactoren gebruikt volgens januari 2018.

Er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

### 3.7 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO<sub>2</sub> footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. Er zijn nog wel enkele onzekerheden. Deze worden onderstaand omschreven:

1. *Gas en elektra:*

De jaarafrekeningen betreffen in de meeste gevallen geen compleet kalenderjaar. Dit verschilt tevens per energieleverancier. Daarnaast is er op het moment van schrijven nog geen duidelijk afrekening van de locatie in Zutphen.

2. *Brandstof:* De liters brandstof worden uit een tankregistratiesysteem gehaald, welke maandelijks worden bijgehouden. Echter zijn er op de registraties geen liters benzine te vinden, maar in de praktijk zal ook benzine worden getankt (bijvoorbeeld voor de Prius). Waarschijnlijk gaat het om kleine hoeveelheden.

### 3.8 Uitsluitingen

In Handboek 3.0 is de rapportage van de CO<sub>2</sub>-emissie-inventaris over alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO<sub>2</sub>-equivalenten nog niet verplicht. Het is dus niet vereist deze niet-CO<sub>2</sub>-broeikasgassen (CH<sub>4</sub>, N<sub>2</sub>O, HFC's, PFC's en SF<sub>6</sub>) die vrijkomen bij operaties van het bedrijf, mee te nemen in de emissie-inventaris. Dit geldt dus ook voor koudemiddelen (refrigerants).

### 3.9 Verificatie

De emissie-inventaris van Rouwmaat Groep is niet geverifieerd.

### 3.10 Rapportage volgens ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 7. In Tabel 2 is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

<b>ISO 14064-1</b>	<b>§ 7.3 GHG-report content</b>	<b>Beschrijving</b>	<b>Hoofdstuk rapport</b>
	A	<i>Reporting organization</i>	2
	B	<i>Person responsible</i>	3.1
	C	<i>Reporting period</i>	3.2
4.1	D	<i>Organizational boundaries</i>	3.3
4.2.2	E	<i>Direct GHG emissions</i>	3.4
4.2.2	F	<i>Combustion of biomass</i>	3.4
4.2.2	G	<i>GHG removals</i>	3.4
4.3.1	H	<i>Exclusion of sources or sinks</i>	3.4
4.2.3	I	<i>Indirect GHG emissions</i>	3.4
5.3.1	J	<i>Base year</i>	3.2
5.3.2	K	<i>Changes or recalculatons</i>	3.4
4.3.3	L	<i>Methodologies</i>	3.5
4.3.3	M	<i>Changes to methodologies</i>	3.6
4.3.5	N	<i>Emission or removal factors used</i>	3.6
5.4	O	<i>Uncertainties</i>	3.7
	P	<i>Statement in accordance with ISO 14064-1</i>	3.9
	Q	<i>Verification</i>	3.8

Tabel 3 | Kruistabel ISO 14064-1

## 4 Energie meetplan

Het energie meetplan bevat een aantal vaste onderdelen voor het up-to-date houden van het CO<sub>2</sub>-managementsysteem. Het plan is opgezet om te zorgen dat het gehele CO<sub>2</sub>-reductiesysteem voldoet aan de eisen van ISO50001, ISO 14064-1 en ervoor te zorgen dat gedurende het jaar continue verbetering plaatsvindt.

Chris Bouwman heeft de documentatie, welke betrekking heeft op het CO<sub>2</sub> beleid, in beheer. Hij draagt zorg voor het juist archiveren en het versiebeheer van de documenten. Hierdoor zijn de meest actuele versies altijd beschikbaar is en kunnen oudere versies eenvoudig achterhaald worden. Het beleid is om een archief aan te maken met oudere versies en deze twee jaar te bewaren. Dit geldt tevens voor de website.

### 4.1 Planning meetmomenten

Voor het meten van de verschillende energiestromen is een plan opgesteld. In de onderstaande tabel is te zien wanneer energiefactoren gemeten worden en door wie en waar de informatie verkregen kan worden. De wijze waarop de verbruiken worden gemeten is de meest haalbare wijze, waarbij rekening wordt gehouden met het doel waarvoor de gegevens worden verzameld en de mate van detaillering die nodig is. De verantwoordelijke persoon voor het verzamelen van de gegevens is daarom op de hoogte van de wijze waarop deze gegevens in de emissie-inventaris verwerkt worden.

### 4.2 Vestigingen

#### Scope 1 emissies

<b>Categorie</b>	<b>Meetmoment</b>	<b>Wie</b>	<b>Toelichting</b>
<i>Gasverbruik (in m<sup>3</sup> aardgas)</i>	<i>Elk half jaar</i>	<i>CO<sub>2</sub> verantwoordelijke</i>	<i>Facturen van de energieleveranciers kunnen opgevraagd worden bij de administratie. Rouwmaat heeft de volgende leveranciers: - Essent - Engie - Energiedirect</i>
<i>Brandstofverbruik materieel en auto's (in liters benzine, diesel)</i>	<i>Elk half jaar</i>	<i>CO<sub>2</sub> verantwoordelijke</i>	<i>Facturen van de brandstofleveranciers kunnen opgevraagd worden bij de administratie. Rouwmaat heeft de volgende leveranciers: -</i>

### Scope 2 emissies

<b>Categorie</b>	<b>Meetmoment</b>	<b>Wie</b>	<b>Toelichting</b>
<i>Elektriciteitsverbruik (in kWh)</i>	<i>Elk half jaar</i>	<i>CO<sub>2</sub> verantwoordelijke</i>	<i>Facturen van de energieleveranciers kunnen opgevraagd worden bij de administratie. Rouwmaat heeft de volgende leveranciers: - Liander - Essent - Energiedirect - Scholt Energie</i>

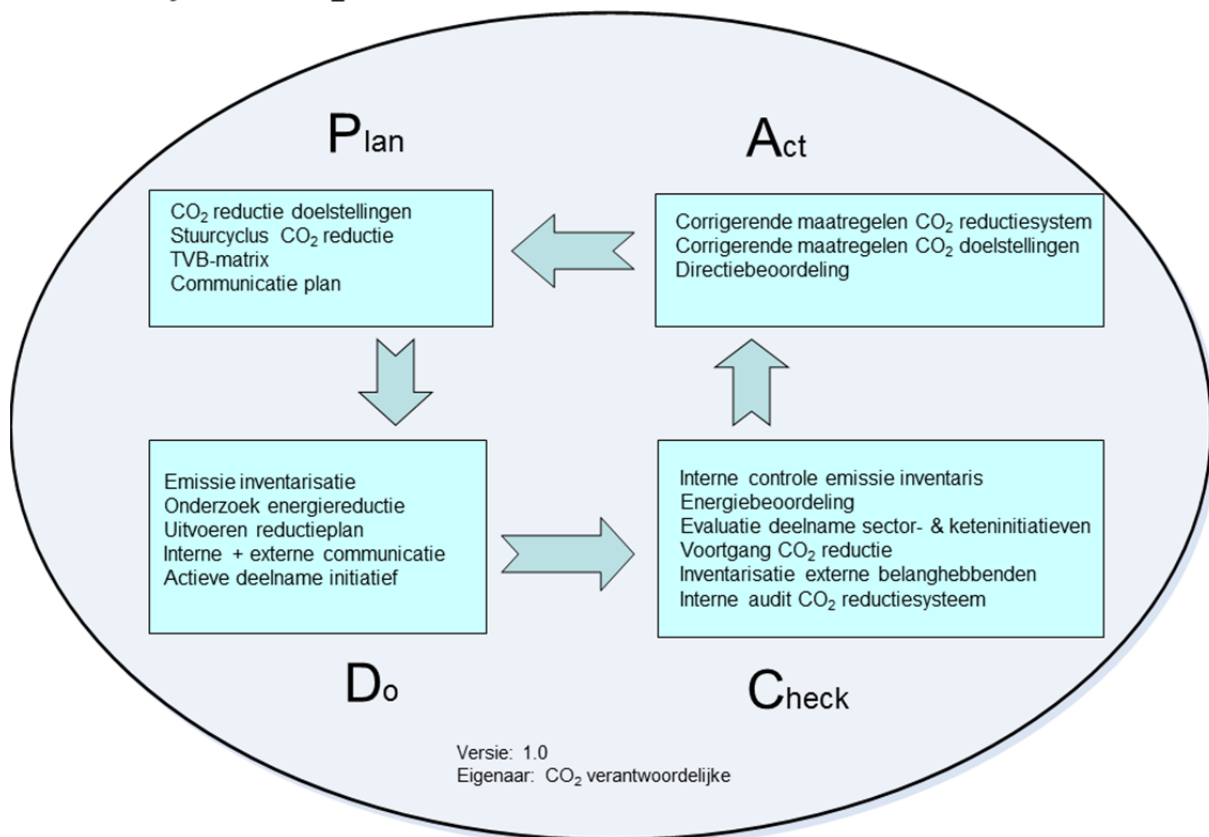
## 5 Stuurcyclus

Het CO<sub>2</sub> beleid kent cycli van een half jaar, waarin de volgende zaken geïnventariseerd worden:

- ✓ de gegevens voor de CO<sub>2</sub> footprint verzameld worden;
- ✓ beoordeeld wordt of de emissiefactoren nog actueel zijn;
- ✓ er significante veranderingen in het bedrijf zijn welke een impact op de footprint kunnen hebben;
- ✓ beoordeeld wordt of herberekening van emissies van voorgaande jaren vanwege deze veranderingen nodig is;
- ✓ de voortgang van de CO<sub>2</sub>-reductie en behalen van de doelstelling bepaald wordt.

Vervolgens wordt beoordeeld of sturing op de doelstelling en maatregelen nodig is, in de vorm van het aanscherpen van de doelstelling wanneer deze (te) eenvoudig behaald wordt, of in de vorm van het nemen van extra maatregelen wanneer bepaalde maatregelen niet mogelijk bleken te zijn en de doelstelling niet gehaald dreigt te worden. Hierover wordt vervolgens intern en extern gecommuniceerd. Daarnaast wordt de nuttige toepassing van het sector- of keteninitiatief in de afgelopen periode geëvalueerd. Hieronder is een zogenoemde PCDA-cyclus weergegeven, waarin de verschillende fasen van het CO<sub>2</sub>-reductiebeleid zijn weergegeven.

### Stuurcyclus CO<sub>2</sub> reductie



## 6 TVB Matrix

	taak-verantwoordelijkheid-bevoegdheid		Frequentie					
			Administratie	Medewerkers	Projectleider CO <sub>2</sub> reductie	Webbeheerder	Externe adviseurs	Directie
<b>Inzicht</b>								
Verzamelen gegevens emissie inventaris	t	halfjaarlijks	X	X				
Collegiale toets op emissie inventaris	t	halfjaarlijks	X					
Accorderen van emissie inventaris	b	jaarlijks					X	X
Opstellen emissie inventaris rapport	t	jaarlijks					X	
Evaluatie op inzicht: energie-beoordeling	t+v	jaarlijks			X		X	
<b>Reductie</b>								
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	t+v	halfjaarlijks			X		X	
Bepalen CO <sub>2</sub> -reductiemaatregelen	t	halfjaarlijks		X	X			X
Bepalen CO <sub>2</sub> -reductiedoelstellingen	t	jaarlijks			X			X
Accorderen van doelstellingen	b	jaarlijks						X
Realiseren CO <sub>2</sub> -reductie doelstellingen	v	continu		X				X
Monitoring & evaluatie voortgang CO <sub>2</sub> -reductie	t+v	halfjaarlijks			X			
<b>Communicatie</b>								
Aanleveren informatie nieuwsberichten	t	halfjaarlijks			X		X	
Actualiseren website	t+b	halfjaarlijks			X	X		
Actualiseren pagina SKAO-website	t+b	jaarlijks			X			
Bijhouden interne communicatie	t+b	halfjaarlijks			X			
Goedkeuren van interne communicatie	b	halfjaarlijks						X
Goedkeuren van externe communicatie	b	halfjaarlijks						X
<b>Participatie</b>								
Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	t	halfjaarlijks			X		X	
Besluit deelname initiatieven	b	jaarlijks			X			X
Deelname aan sectorinitiatieven	v	continu			X			
<b>Overig</b>								
Eindredactie CO <sub>2</sub> -dossier	v	continu			X			
Voldoen aan eisen CO <sub>2</sub> -Prestatieladder	v	continu			X		X	X
Uitvoeren Interne Audit CO <sub>2</sub> -reductiesysteem	t	halfjaarlijks					X	
Rapporteren aan management	b	halfjaarlijks			X			
Besluitvorming over CO <sub>2</sub> -reductiebeleid	v	halfjaarlijks			X			X

## 7 Energiemanagement actieplan

Dit beknopte hoofdstuk heeft als doel om aan te tonen dat Rouwmaat Groep aan alle onderdelen uit NEN50001 voldoet. Er is besloten hiervoor geen apart energiemanagement actieplan op te stellen omdat de eisen in de andere documenten geïntegreerd zijn. Zie onderstaand een opsomming van de eisen. Per eis is een verwijzing naar de betreffende documentatie opgenomen in de tabel onderaan dit hoofdstuk.

### Eisen van NEN-EN-ISO 50001:

- 4.4.3. Uitvoeren van een energie review (directiebeoordeling)
  - a) Het energieverbruik en de gebruikte energiefactoren moeten gebaseerd zijn op metingen of andere data.
  - b) Significant energieverbruik, in het bijzonder significante veranderingen, moeten in beeld worden gebracht.
  - c) Een inschatting maken van het verwachte energieverbruik van de komende periode.
  - d) Het identificeren van alle personen die werken voor de organisatie van wie hun acties kunnen leiden tot significante veranderingen in het energieverbruik.
  - e) Identificatie van mogelijkheden om energie te besparen en het bepalen van de prioriteiten.
- 4.4.4. Opstellen van referentiekader
  - a) Basisjaar is 2016.
- 4.4.5. Vaststellen van performance indicatoren voor monitoren (meten KPI's)
  - a) Beschrijven van de handelingen.
- 4.4.6. Energie doelstellingen, doelen en programma's
  - a) Het aanwijzen van verantwoordelijkheden.
  - b) De middelen en het tijdsplan bepalen voor het behalen van de verschillende doelen.
- 4.6.1. Monitoring, meten en analyseren
  - a) De organisatie maakt en beschrijft de bewaking en de eisen om de gestelde doelen te behalen. Er moet een energie meetplan worden geschreven en geïmplementeerd.
  - b) De organisatie moet ervoor zorgen dat het energieverbruik en bijbehorende energiefactoren op vooraf bepaalde momenten wordt gemeten en gedocumenteerd.
  - c) De organisatie moet ervoor zorgen dat juistheid en herhaalbaarheid van de meetmethode die is gebruikt past bij de taak.
  - d) De organisatie moet de relatie tussen het energieverbruik en de energiefactoren aangeven. En zal op vooraf bepaalde momenten de werkelijke situatie toetsen met de verwachte situatie.
  - e) De organisatie moet alle significante afwijkingen van het verwachte energieverbruik documenteren, inclusief de mogelijke oorzaken.
  - f) De relatie tussen het energieverbruik en de energie factoren moeten op vooraf bepaald tijdstip worden beoordeeld en waar nodig aangepast.
  - g) De organisatie moet zijn energieverbruik, waar mogelijk, vergelijken met andere, gelijksoortige, organisaties.
- 4.6.4. Afwijkingen, verbeteringsacties en preventieve maatregelen.
  - a) De organisatie moet afwijkingen identificeren en binnen een vooraf gestelde tijdslijn verbeteringsacties uitvoeren. De organisatie moet alle relevante documentatie bewaren rekening houdend met de wettelijke termijn.

<b>NEN 50001</b>	<b>Documenten CO<sub>2</sub> reductiesysteem</b>
4.4.3 a	Emissie-inventaris
4.4.3 b	CO <sub>2</sub> -reductieplan, H5
4.4.3 c	CO <sub>2</sub> -reductieplan
4.4.3 d	CO <sub>2</sub> -reductieplan
4.4.3 e	CO <sub>2</sub> -reductieplan, bijlage B 'Inventarisatie reductiemogelijkheden'
4.4.4 a	CO <sub>2</sub> Management Plan, H3
4.4.5 a	CO <sub>2</sub> -reductieplan
4.4.6 a	CO <sub>2</sub> Management Plan, H4
4.4.6 b	CO <sub>2</sub> -reductieplan
4.6.1 a	CO <sub>2</sub> Management Plan, H4
4.6.1 b	CO <sub>2</sub> Management Plan, H4
4.6.1 c	CO <sub>2</sub> Management Plan, H4
4.6.1 d	Interne audit & zelfevaluatie
4.6.1 e	CO <sub>2</sub> -reductieplan, Directiebeoordeling CO <sub>2</sub> -reductiesysteem en Interne audit & zelfevaluatie
4.6.1 f	Directiebeoordeling CO <sub>2</sub> -reductiesysteem
4.6.1 g	CO <sub>2</sub> -reductieplan
4.6.4 a	Interne audit & zelfevaluatie





## 8 Communicatieplan

In dit deel van het document wordt aangegeven op welke momenten er wordt gecommuniceerd over het CO<sub>2</sub>-reductiesysteem van Rouwmaat Groep. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van actieve deelname aan initiatieven.

### 8.1 | Externe belanghebbenden

Hieronder worden de externe belanghebbenden opgenoemd. Dit zijn partijen die belang hebben bij reductie van energie en van de meest materiële CO<sub>2</sub>-emissies. Tevens zijn het potentiële partners om mee samen te werken aan CO<sub>2</sub>-reductie. Communicatie aan de externe belanghebbenden vindt plaats via de website van Rouwmaat Groep en via externe mailing.

<b>Externe belanghebbenden</b>	<b>Belang CO<sub>2</sub>-beleid &amp; kennisniveau</b>
Opdrachtgevers (GWW): - Provincie Gelderland - WAM en Van Duren - Binx	De Rouwmaat Groep heeft een aantal belangrijke opdrachtgevers waarbij CO <sub>2</sub> -reductie inmiddels een thema is geworden. Echter vragen zij het certificaat nog niet bij aanbestedingen, maar vooral bij de provincie Gelderland is dit in de toekomst wel mogelijk. Rouwmaat vindt het belangrijk om hier alvast op voor te sorteren.
Opdrachtgevers (beton): - Klomps Dinxperlo - Gemeente Almelo - Provincie Overijssel	De Rouwmaat Groep heeft een aantal belangrijke opdrachtgevers waarbij CO <sub>2</sub> -reductie inmiddels een thema is geworden. Vooral binnen de wereld van beton is duurzaamheid en MVO belangrijk. Niet alleen is Rouwmaat om deze reden bezig met CO <sub>2</sub> , maar ook met ISO 26000 (MVO richtlijn). Het Co <sub>2</sub> -Prestatieladder certificaat wordt nog niet actief toegepast bij aanbestedingen maar deze opdrachtgevers hebben hier al wel kennis van en vragen wel om duurzaamheidsdoelstellingen, waarvan CO <sub>2</sub> één is.
Leveranciers beton	Zand, grind en cement leveranciers. Beschikken steeds vaker ook zelf over het CO <sub>2</sub> -Prestatieladder certificaat en kunnen in de toekomst wellicht interessant zijn als ketenpartner.
Omwonenden	Hebben er baat bij wanneer voertuigen minder CO <sub>2</sub> uitstoten, prettiger leefklimaat door uitlaatgassen etc. Hebben weinig kennis van CO <sub>2</sub> .

### 8.2 Interne belanghebbenden

Interne belanghebbenden zijn de medewerkers en het management van Rouwmaat Groep. Deze zullen op de hoogte gehouden worden via nieuwsberichten. Het management zal daarnaast betrokken zijn bij de besluitvorming van de te nemen reductiemaatregelen, de voortgang van de CO<sub>2</sub>-reductie en overige hoofdzaken van het CO<sub>2</sub>-reductiebeleid.

### *8.3 | Projecten met gunningvoordeel*

Communicatie over het CO<sub>2</sub>-beleid van Rouwmaat Groep betreft niet alleen het beleid van het bedrijf als geheel, maar ook het beleid ten aanzien van projecten die aangenomen zijn met gunningvoordeel. Bij deze projecten zal specifiek gecommuniceerd worden over de CO<sub>2</sub>-uitstoot van het project als ook over de doelstelling en de voortgang in CO<sub>2</sub>-reductie. Dit zal hoofdzakelijk gebeuren via de algemene communicatieberichten van het bedrijf. Waar nodig wordt dit aangevuld met communicatie via het werkoverleg van het project.

#### *8.3.1 Communicatie projecten met gunningvoordeel*

Op dit moment voert Rouwmaat Groep nog geen projecten met gunningvoordeel uit.

## 8.4 Communicatieplan

<b>WAT (Boodschap)</b>	<b>WIE (Verantwoordelijke en uitvoerders)</b>	<b>HOE (Middelen)</b>	<b>DOELGROEP</b>	<b>WANNEER (Planning &amp; frequentie)</b>	<b>WAAROM (Communicatiedoelstelling)</b>
<i>CO<sub>2</sub> footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel</i>	<i>Verantwoordelijke CO<sub>2</sub>-reductie</i>	<i>Intranet, interne mail en toolbox</i>	<i>Intern</i>	<i>Halfjaarlijks Maand(en)</i>	<i>Bewustwording van de CO<sub>2</sub> footprint intern vergroten</i>
<i>CO<sub>2</sub> footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel</i>	<i>Verantwoordelijke CO<sub>2</sub>-reductie</i>	<i>Website en externe mailing</i>	<i>Extern</i>	<i>Halfjaarlijks Maand(en)</i>	<i>Bewustwording van de footprint onder externe partijen vergroten</i>
<i>CO<sub>2</sub>-reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel</i>	<i>Verantwoordelijke CO<sub>2</sub>-reductie</i>		<i>Intern</i>	<i>Halfjaarlijks Maand(en)</i>	<i>Bewustwording van de doelstelling en maatregelen onder medewerkers vergroten</i>
<i>CO<sub>2</sub>-reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel</i>	<i>Verantwoordelijke CO<sub>2</sub>-reductie</i>		<i>Extern</i>	<i>Jaarlijks</i>	<i>Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder externe partijen vergroten</i>
<i>Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf en projecten</i>	<i>Verantwoordelijke CO<sub>2</sub>-reductie</i>		<i>Intern</i>	<i>Halfjaarlijks Maand(en)</i>	<i>Betrokkenheid medewerkers stimuleren en medewerkers aanzetten tot CO<sub>2</sub> reductie</i>
<i>Communicatieberichten</i>	<i>Verantwoordelijke CO<sub>2</sub>-reductie</i>		<i>Extern</i>	<i>Halfjaarlijks</i>	<i>Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren</i>
<i>Website updaten</i>	<i>Verantwoordelijke</i>	<i>Website</i>	<i>Extern</i>	<i>Halfjaarlijks</i>	<i>Documenten updaten</i>

	<i>CO<sub>2</sub>-reductie</i>				
<i>Publicatieplicht SKAO</i>	<i>Verantwoordelijke CO<sub>2</sub>-reductie</i>	<i>Website SKAO</i>	<i>SKAO</i>	<i>Jaarlijks</i>	<i>Publiceren van documentatie behorende bij eis 3D1 en jaarlijks updaten maatregelenlijst</i>

## 8.5 Website

Op de website van Rouwmaat Groep is een pagina ingericht over het CO<sub>2</sub>-reductiebeleid van het bedrijf. Op deze pagina wordt de nodige informatie over het CO<sub>2</sub>-beleid weergegeven en zijn de laatste versies van de documenten terug te vinden.

### 8.5.1 Tekstuele informatie

Op de CO<sub>2</sub>-Prestatieladder pagina op de website bevindt zich te allen tijde up-to-date informatie over:

- ✓ *Het CO<sub>2</sub>-reductiebeleid;*
- ✓ *De CO<sub>2</sub> footprint;*
- ✓ *De CO<sub>2</sub>-reductiedoelstellingen (en de voortgang hiervan);*
- ✓ *De CO<sub>2</sub>-reductiesubdoelstellingen (en de voortgang hiervan);*
- ✓ *De CO<sub>2</sub>-reductiemaatregelen (en de voortgang hiervan);*
- ✓ *Acties en initiatieven waarvan Rouwmaat Groep deelnemer of oprichter is;*
- ✓ *Een verwijzing naar de bedrijfspagina op de website van de SKAO;*

De voortgang zal beschreven worden middels het publiceren van de halfjaarlijkse communicatieberichten. Om daadwerkelijk transparant te kunnen zijn over deze voortgang, zullen de communicatieberichten minimaal twee jaar op de website zichtbaar blijven.

### 8.5.2 Gedeelde documenten

Tevens bevinden zich op deze pagina te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten (te downloaden als PDF).

- ✓ *Communicatiebericht* (eis 3.C.1)
- ✓ *Het CO<sub>2</sub>-reductieplan* (eis 3.B.1)
- ✓ *Het CO<sub>2</sub> Management Plan* (eis 2.C.3 & 3.B.2)
- ✓ *Actieve deelname initiatieven* (eis 3.D.1)
- ✓ *Certificaat CO<sub>2</sub>-Prestatieladder*

### 8.5.3 Website SKAO

Op de website van de SKAO bevinden zich te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten:

- ✓ *Actieve deelname initiatieven* (eis 3.D.1)
- ✓ *Ingevulde maatregelenlijst*

Op de website van de SKAO dient elk document een PDF te zijn, met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en de autorisatiedatum.

## Colofon

*Auteur:* Eveline Prop, Chris Bouwman  
*Kenmerk:* CO<sub>2</sub> Management Plan  
*Datum:* 30-1-2018  
*Versie:* 1.0  
*Autoriserende manager:* Collin Tanner

*Handtekening autoriserende manager:*

.....